

Dendrokronologisk undersøgelse af prøver fundet ved udgravning i Bispevika B8b, Oslo, Norge

af
Orla Hylleberg Eriksen

NORGE

Bispevika B8b**Oslo**

Gnr./Bnr.:

Undersøgelse af fyrretræsprøve

Koordinater: (WGS84) 59.90417°N/10.75558°E

Formål: Datering og opbygning af grundkurve

Træart: Fyr, gran og eg.

Indsendt af NIKU ved Håvard Hegdal

Prøvetagning:

Laboratorieundersøgelse: Orla Hylleberg Eriksen

Indsenders J. nr.: NIKU 1022200

Rapport udarbejdet: April 2022

NNU j.nr. A9622

Publicering:

Med mindre andet er aftalt kan resultatet frit anvendes med henvisning til NNU rapport 18, 2022 af Orla Hylleberg Eriksen. Kontakt evt. laboratoriet for hjælp og yderligere oplysninger (dendro@natmus.dk).

Rapporten kan downloades fra hjemmesiden

<https://natmus.dk/organisation/forskning-samling-og-bevaring/miljoearkaeologi-materialeforskning/dendrokronologi/dendrokronologisk-rapportoversigt/rapportoversigt-2022/> (eller mirror-site nnuweb.dk) under Dendrokronologi, Rapporter.

Der er tidligere målt fem prøver fra et skibsvrag på denne lokalitet. Disse er medtaget i kataloget i denne rapport.

Fire prøver af fyr (*Pinus sylvestris*) er undersøgt og dateret. Prøverne har splintved bevaret, heraf har tre Waldkante bevaret. Prøverne med Waldkante bevaret har henholdsvis yngste målte årring dannet i 1839 e.Kr. (N3984099), i 1835 e.Kr. (N3984079) og yngste målte årring dannet i 1833 e.Kr. (N3984089). Træerne, som prøverne stammer fra er henholdsvis fældet i 1839/40, 1835/36 og 1833/34 e.Kr. Træet, som prøven N3984069 stammer fra er fældet ca. 1834 e.Kr.

Kurverne fra de daterede fyrretræsprøver er sammenregnet til en middelkurve (N3984M01) på 144 år, som dækker perioden 1696-1839 e.Kr.

A9622 Bispevika B8b - fyr - krydsdateringer med referencekurver	
	t-værdier
	N3984M01
Hellebo, n387m001	4.75
Telemark, nomk0703	4.53
Agder Terje/Thomas, nomk0809	4.74
Vest-Agder minus Aaseral, Vest-Agder2	3.23
Götaland, 30677219	5.28
Østsverige, ostpin01	5.44
Uppland, upppin03	5.00

Én prøve af gran (*Picea abies*) er undersøgt og dateret. Prøven har Waldkante bevaret. Yngste målte årring på N3984109 er dannet i 1890 e.Kr. Træet, som prøven stammer fra, er fældet i 1890/91 e.Kr.

A9622 Bispevika B8b - gran - krydsdateringer med referencekurver	
	t-værdier
	N3984109
Oslo-maridal-gran, nomk1901	3.42
PICEA Trøndelag, norpic01	3.07
MK GRAN SYDNORGE, norpic02	3.57
Ording Oestnorge gran, norpic03	7.24

Én prøve af eg (*Quercus* sp.) er undersøgt (PD 11). Prøven har ikke splintved bevaret og er ikke dateret.

Vedbestemmelser: Claudia Baittinger.

Splintstatistikker:

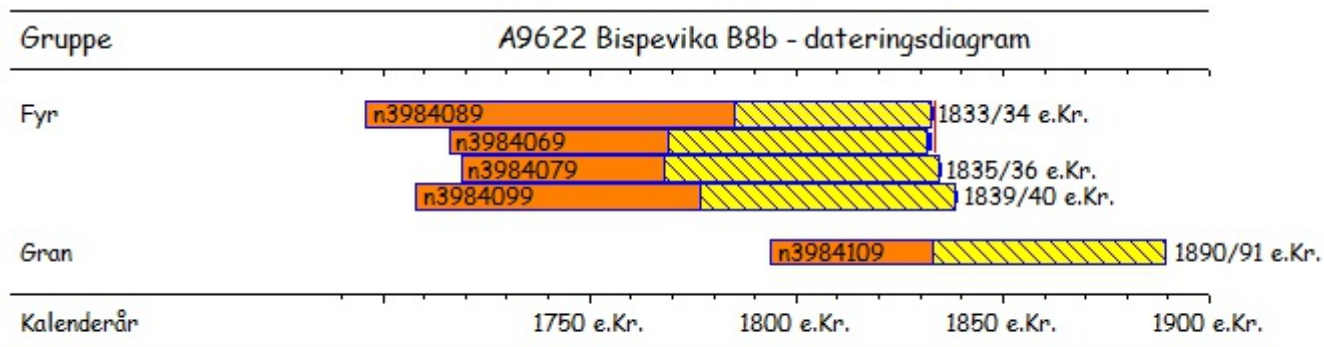
Fyrretræ 40-80 år.

Egetræ

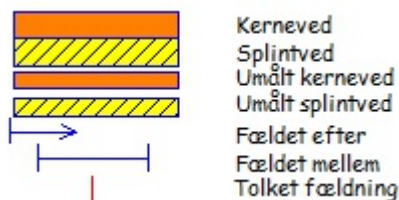
Unge træer (lav egenalder, 30 - ca. 70 år): 15 [-5, +10] år.

Ældre træer (høj egenalder, fra ca. 70 år): 20 [-5, +10] år.

For t-værdier se Baillie & Pilcher, 1973.

Tegnforklaring:

A9622 Bispevika B8b, Oslo, Norge, Proj. Nr.: 1022200 - Katalog								
Unders nr.	Beskrivelse	År	Marv	Splint	Slutring	Synkron position	Fældning	Bem.
	Skibsvrag (fyrretræ)							
N3984019	PD 1	41		20	S1		Ikke dateret	
N3984029	PD 2	30		10	S1		Ikke dateret	
N3984039	PD 3	69		29	S1		Ikke dateret	
N3984049	PD 4	49		26	S1		Ikke dateret	
N3984059	PD 5	65		25	S1		Ikke dateret	
	Fyrretræ							
N3984069	PD 6	117	ja	63 år	S1	1716-1832	ca. 1833	
N3984079	PD 7	117	ja	67 år	W vf	1719-1835	1835/36	
N3984089	PD 8	138	ja	48 år	W vf	1696-1833	1833/34	
N3984099	PD 9	132	ja	62 år	W vf	1708-1839	1839/40	
	Grantræ							
N3984109	PD 10	97	ja	57 år	W vf	1794-1890	1890/91	
	Egetræ							
N3984119	PD 11	94	ja	nej	H1		Ikke dateret	

Tegnforklaring: B - bark. W - waldkante (barkring). vf - vinterfældning. sf - sommerfældning (inkluderer altid en ufuldstændig årring). Hx - Heartwood (kerneved) x = antal. Sx - Sapwood (splintved) x = antal. Hx og Sx angiver årringe, som ikke er inkluderet i rubrikkerne År og Splint. H/S angiver Heartwood/Sapwood grænse.